

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 15C/148/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114223391
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Otília Belavá
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2016:1114223391.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v konaní pred sudkyňou JUDr. Otíliou Belavou v právnej veci žalobcu: J. M., Z.. XX.XX.XXXX, B. F. XX/XXXX, O. -Š., Č. J., zastúpený JUDr. Ľubomírom Müllerom, euroadvokátom, sídlo Symfonická 1496/9, Praha 5, Česká republika, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, sídlo Župné nám. 13, Bratislava, o nemajetkovú ujmu vo výške 15.000,-EUR s prísl., takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Súd žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo 14.08.2014 žalobca žiadal, aby súd svojim rozhodnutím uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15.000,-EUR s príslušenstvom, titulom nemajetkovej ujmy za nezákonné odňatie slobody rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo 06.05.1980 pod č.k. 1T 52/80 v trvaní pätnásť mesiacov. Uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov pod č.k. 3Rtv 72/91 bol rozsudok pod č.k. 1T 52/80 vo výroku o treste zrušený a rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov z 10.02.1992 pod č.k. 3Rtv 72/91 bolo od potrestania upustené. Uznesením Okresného súdu Prešov z 24.04.2013 pod č.k. 6Nt/8/2013 boli všetky doteraz vydané rozhodnutia zrušené a uznesením zo 14.10.2013 pod č.k. 5Tv/4/2013 bolo trestné stíhanie voči žalobcovi zastavené.

Žalobca bol žalovaným odškodnený vo výške 53.618,-Sk avšak náhrada nemajetkovej ujmy mu priznaná nebola. Osobitne náhradu nemajetkovej ujmy si žalobca uplatnil u žalovaného žiadosťou z 02.01.2014, doručenou 27.01.2014 na ktorú odpoveď nedostal.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne, podaním z 09.01.2015, tunajšiemu súdu doručeným 13.01.2015 s tým, že Okresný súd v Prešove uznesením zo 14.10.2013 pod č.k. 5Tv/4/2013 na základe povolenia obnovy konania pod č.k. 6Nt/8/2013 z 24.04.2013, ktorým došlo okrem iného k zrušeniu výroku o vine a treste uloženého rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo 06.05.1980 pod č.k. 1T 52/80, vrátane zrušenia všetkých ďalších rozhodnutí na tento rozsudok nadväzujúcich a trestné stíhanie vedené proti žalobcovi zastavil. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu žiadosťou doručenou žalovanému 27.01.2014 požiadal o odškodnenie podľa zák.č. 119/1990 Zb.. Rozhodnutím žalovaného pod č.: 33301/2014-1541/1 bolo žalobcovi priznané odškodnenie vo výške 6,70 EUR a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,-EUR nepriznal s odôvodnením, že zák.č. 119/1990 Zb. ani zák.č. 58/1969 Zb. nemajetkovú ujmu neupravujú.

Žalovaný zdôraznil, že na náhradu nemajetkovej ujmy v danej veci nemá žalobca právny titul podľa zák.č. 119/1990 Zb. ani podľa zák.č. 58/1969 Zb. s odkazom na čl. 46 ods.3 Ústavy SR a čl. 36 ods.3 Listiny základných práv a slobôd zavedenej zák.č. 23/1991 Zb. a ani podľa čl. 5 ods.5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aj sudy musia rešpektovať čl. 2 ods.2 Ústavy SR. Ani

jeden z uvedených predpisov v článkoch upravujúcich právo na náhradu škody priamo právo na náhradu nemateriálnej ujmy v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami orgánu štátu neupravujú, ale odkazujú v podrobnostiach na vnútroštátne zákony, resp. možnosť toto právo uplatniť pred nezávislými súdmi. Na podporu svojho názoru žalovaný poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I pod č.k. 9C/111/2009 v spojení s Krajským súdom v Bratislave pod č.k. 8Co/85/2011.

Žalovaný zároveň namieta priamu aplikáciu čl. 5 ods.5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nakoľko Slovenská republika je viazaná predmetným Dohovorom od 18.03.1992 (ratifikácia Dohovoru ČSFR), odkedy je zodpovedná za skutky. Žalobca bol uznaný vinným rozsudkom z roku 1980, vo výkone trestu odňatia slobody bol od roku 1981, teda pred ratifikáciou Dohovoru, preto nie je možné Dohovor aplikovať priamo (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28.09.2004 Kopecký v. Slovensko).

V doplňujúcom písomnom vyjadrení z 28.04.2016, doručené súdu 02.05.2016 žalovaný zdôraznil, že účelom zák.č. 119/1990 Zb. je poskytnúť nápravu za krivdy ku ktorým došlo v predchádzajúcom režime v období od 25.02.1948 do 01.01.1990 odsudzujúcimi rozhodnutiami, ktoré v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách zákon označoval za trestné, predovšetkým zabezpečením spoločenskej rehabilitácie a primeraného hmotného odškodnenia neprávom odsúdeným osobám. Žalobca zakladá svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj demonštratívnošťou výpočtu nárokov na odškodnenie uvedených v § 23 zák.č. 119/1990 Zb. a v tejto súvislosti žalovaný poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25.02.2016 pod č.k. 3Co/38/2014 „Odškodnenie nemajetkovej ujmy na základe tohto ustanovenia (§23 zák.č. 119/1990 Zb.) nemožno rozhodnutím súdu priznať aj napriek tomu, že v §23 sú jednotlivé nároky uvádzané príkladmo. Nakoľko zák. č. 119/1990 Zb. je voči ostatným zákonom upravujúcim odškodnenie neprávom odsúdených (zák.č. 58/1969 Zb., zák.č. 504/2014 Z.z., zák.č. 40/1964 Zb.) zákonom špeciálnym, má jeho úprava prednosť pred týmito všeobecnými predpismi, preto treba vychádzať z toho, že pokiaľ by zákonodarca mal úmysel odškodniť rehabilitované osoby aj za nemajetkovú ujmu, bol by to v zákone upravené. Pokiaľ zákonodarca pri stanovení rozsahu odškodnenia pri súdnych rehabilitáciách na nemajetkovú ujmu nepamätal, takáto úprava nie je v rozpore s ústavne zaručenými právami, nakoľko Ústava SR v čl. 46 ods.3 a ods.4 upravuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu a orgánu verejnej správy alebo ich nesprávnym úradným postupom, ale za podmienok ustanovených zákonom.“ Žalovaný poukázal i na rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29.11.2011 pod č.k. 8Co/85/2011 podľa ktorého „pokiaľ sa v ust. §23 ods.1 zák.č. 119/1990 Zb. uvádza len demonštratívny výpočet položiek nárokov na odškodnenie, teda výslovne neupravuje nárok na nemateriálnu ujmu, nemôže všeobecný súd ako orgán súdnej moci nahrádzať činnosť zákonodarcu a priznávať v občianskom súdnom konaní aj iné nároky, než ktoré platné právne predpisy priznávajú fyzickým a právnickým osobám, pretože by tým neprípustne prekročili hranice deľby moci medzi súdnou a zákonodarnou vymedzené v Ústave SR. Ak by zákonodarca mienil nárok na nemateriálnu ujmu zaradiť do § 23 zák.č. 119/1990 Zb., tak by tak urobil. Preto ak to zákonodarca nespravil sám v rámci ústavnej a zákonnej kompetencie, nemôže vôľu zákonodarcu nahrádzať orgán súdnej moci pri aplikácii práva v súdnom konaní.“ K demonštratívneho výpočtu uvedeného v § 23 ods.1 zák.č. 119/1990 Zb. žalovaný uvádza, že v šiestom oddieli cit. zákona zákonodarca neupravil rozsah nárokov na odškodnenie len v § 23 ods. 1 cit. zákona, ale jednotlivé ďalšie možné nároky na odškodnenie upravil tiež v § 25 a § 27 zák. č. 119/1990 Zb., pričom v § 24 zákona upravil, ako sa má pri uplatňovaní nárokov z procesného hľadiska postupovať. Komplexný pohľad na právnu úpravu šiesteho oddielu zák. č. 119/1990 Zb., osobitne zdôrazňujúc úpravu obsiahnutú v § 23 ods. 2 zákona, je podľa názoru žalovaného dôvodom, pre ktorý zákonodarca v porovnaní s právnu úpravou obsiahnutou v § 27 zák. č. 82/1968 Zb. v znení neskorších predpisov doplnil demonštratívnošť výpočtu obsiahnutého v § 23 ods. 1 zákona, čím podľa názoru žalovaného chcel zákonodarca (len) zdôrazniť existenciu aj ďalších v zákone č. 119/1990 Zb. uvedených, nárokov na odškodnenie, teda nie ponechať „otvorený“ okruh možných zložiek nároku na odškodnenie (porovnaj aj ustanovenie § 27 ods. 1 písm. f) zákona č. 82/1968 Zb. a § 23 ods. 2 zák. č. 119/1990 Zb.).

Žalobca na pojednávaní 05.04.2016 uviedol, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zakladá aj čl. 9 ods. 5 a čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a čl. 10 ods. 1, čl. 36 ods. 1, 3 Listiny základných práv a slobôd.

V zmysle čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ak sa niekomu dokázalo spáchanie trestného činu a ak bol neskôr tento dôkaz vyvrátený alebo ak bol niekto oslobodený od obžaloby na základe toho, že nová skutočnosť presvedčivo ukazuje, že výrokom súdu bol porušený zákon, poskytne sa tomu, kto bol potrestaný na základe takeého dôkazu, náhrada podľa zákona, pokiaľ

sa nedokáže, že včasné uvedenie do známosti prv neznámej skutočnosti nejde úplne ani čiastočne na ujmu tejto osoby.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach nezakladá priamo nárok na náhradu nemateriálnej ujmy, ale odkazuje na príslušnú vnútroštátnu úpravu.

Odhliadnuc od uvedeného názoru k dopadu demonštratívosti výpočtu nárokov podľa § 23 ods. 1 zák. č. 119/1990 Zb. na možnosť priznať nárok na náhradu nemateriálnej ujmy v rámci súdnej rehabilitácie, žalovaný poukazuje na skutočnosť, že pred prijatím zák. č. 514/2003 Z. z., právny poriadok Slovenskej republiky nepoznal/ neupravoval inštitút odškodnenia nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím či nesprávnym úradným postupom, a to ani aplikáciou zák. č. 58/1969 Zb., pričom ani výklad čl. 36 ods. 3 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. ktorým sa zavádza Listina základných práv a slobôd, do ktorého boli inkorporované ustanovenia čl. 9 ods. 5 a čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ktorých sa dovoľáva žalobca (okrem zrejme výsledku gramatického porovnania textácií, napr. nález Ústavného súdu Českej republiky z 05.05.1999 sp. zn. II. ÚS 321/98), neumožňoval taký výklad pojmu škoda, ktorý by v sebe zahrňoval škodu materiálnu ako aj škodu nemateriálnu, a to vzhľadom k odlišnému obsahu daných pojmov. Ochrany hodnôt uvedených v ustanoveniach čl. 10 ods. 1, čl. 36 ods. 1, 3 Listiny základných práv a slobôd sa možno domáhať iba spôsobom a v rozsahu ustanovených zákonom (inak povedané nezakladajú priamy nárok na odškodnenie), pričom žiadny zákon platný Slovenskej republike požadované odškodnenie žalobcovi nepriznáva.

Avšak vzhľadom k medzinárodným záväzkom vyplývajúcich pre Slovenskú republiku z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) neznamená, že by nemateriálnu ujmu nebolo absolútne možné v súvislosti s nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom priznať, a to s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy SR, ktorý zakladá možnosť priamej aplikácie čl. 5 ods. 5 Dohovoru, keďže dotknutý článok Dohovoru v porovnaní s úpravou obsiahnutou v čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj vnútroštátnych predpisoch upravujúcich náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (v zmysle ktorých sa náhradou škody rozumie len náhrada materiálnej škody, ktorej podmienky upravuje zákon), zakladá aj v zmysle príslušnej judikatúry ESLP v súvislosti s nezákonným pozbavením osobnej slobody nárok na náhradu materiálnej, ako aj nemateriálnej škody, a tak zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

V zmysle vyššie uvedeného prichádza do úvahy možnosť priznania náhrady nemateriálnej ujmy výlučne priamou aplikáciou čl. 5 ods. 5 Dohovoru, čím je možné preklenúť absenciu vnútroštátnej právnej úpravy inštitútu náhrady nemateriálnej ujmy v súvislosti s nezákonným rozhodnutím (či už v zák. č. 119/1990 Zb. alebo zákonoch upravujúcich náhradu škody spôsobenej rozhodnutiami a postupmi štátnych orgánov, ktorých aplikácie sa v niektorých obdobných sporoch žalobcovia dovoľávajú), žalovaný poukazuje na stanovisko pléna Ústavného súdu ČR sp. zn. Pl. ÚS - st. 39/14 z 25.11.2014, v zmysle ktorého:

„Nárok na náhradu nemateriálnej ujmy podľa čl. 5 odst. 5 Úmluvy o ochrane ľudských práv a základných slobôd vzniká za predpokladu, že k zásahu štátu do osobnej slobody dotčené osoby došlo, resp. tento zásah bol ukončen až poté, čo sa tato mezinárodní úmluva stala pro Českou republiku závaznou (t.j. od 18.3.1992); okamžik účasti této osoby na rehabilitaci není z tohoto hlediska relevantní.“

V prejednávanej veci bol žalobca vo výkone trestu odňatia slobody od 04.04.1980 do 04.07.1981 teda v čase, kedy Slovenská republika resp. ČSFR nebola Dohovorom viazaná (rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25.02.2016 sp. zn. 3Co/38/2014, ktorý vyslovil nemožnosť priamej aplikácie čl. 5 ods. 5 Dohovoru v súvislosti s priznaním náhrady nemateriálnej ujmy, ktorá vznikla zásahom do osobnej slobody dotknutej osoby, ku ktorému došlo resp. zásah bol ukončený pred tým ako sa stal Dohovor pre Slovenskú republiku záväzný; odôvodnenie rozsudku je podložené vyššie citovaným stanoviskom Ústavného súdu Českej republiky).

Žalovaný dodáva, že v danom prípade nie je možné podporne použiť bod II vyššie uvedeného stanoviska Ústavného súdu Českej republiky, v ktorom sa uvádza, „Tento právny názor se neuplatní u případů, kdy žaloba na zaplacení zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou ujmu byla podána ještě před přijetím tohoto stanoviska.“, a to z dôvodu rozličnej situácie v Slovenskej republike a v Českej republike. Stanovisko v bode II je reakciou na právny stav, ktorý nastal v Českej republike, kde dochádzalo k odklonu právnej praxe nastavenej Ústavným súdom Českej republiky práve ďalším rozdielnym rozhodnutím Ústavného súdu Českej republiky. V Slovenskej republike obdobná situácia rozporu medzi rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky navzájom, prípadne rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyšším súdom Slovenskej republiky nenastala, preto nie je možné hovoriť o odklone od ustálenej súdnej praxe.

Z uvedeného, predovšetkým čo sa týka dopadu demonštratívosti výpočtu odškodňovacích nárokov podľa § 23 ods. 1 zák. č. 119/1990 Zb. na možnosť, resp. nemožnosť priznať nárok nemateriálnej ujmy podľa noriem vnútroštátneho práva v rámci súdnej rehabilitácie, vzťahu zák. č. 119/1990 Zb. a

zák. č. 58/1969 Zb. a Občianskeho zákonníka, ako aj užšieho rozsahu náhrady škody v zmysle čl. 9 ods. 5 a čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, resp. čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, v porovnaní s rozsahom stanoveným v čl. 5 ods. 5 Dohovoru a citovaného stanoviska Ústavného súdu Českej republiky, žalovaný má zato, že základ nároku na náhradu nemateriálnej ujmy uplatnenej žalobcom nevyplýva z vnútroštátnej právnej úpravy, ani z medzinárodných zmlúv ktorými je Slovenská republika viazaná.

K argumentácii k rozhodovacej činnosti ESLP a tunajšieho súdu ako i k výške nemateriálnej ujmy žalovaná je názoru, že nároku nemožno vyhovieť, avšak pokiaľ by sa súd nestotožnil s vyššie uvedenou argumentáciou, žalovaný sa vyjadruje aj k výške požadovaného nároku. Zmyslom náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemateriálnej ujmy, ktorá poškodenej osobe vznikla a takýmto spôsobom prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Za týmto účelom je potrebné v konaní preukázať závažnosť ujmy a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, v spoločenskom uplatnení, príp. ďalších skutočností a to predovšetkým z dôvodu ustálenia výšky takejto peňažnej náhrady. Vychádzajúc z rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 18.11.2013 pod č.k. 4C/86/2012 ako aj per analogiam rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky z 11.01.2012 pod č. 30 Cdo 2357/2010, v súvislosti so závažnosťou následkov, ktoré vznikli poškodenému, môže súd priznať peňažné zadosťučinenie iba v prípade, ak dospeje na podklade dôkazov predložených žalobcom (poškodeným) k záveru, že v konkrétnom prípade došlo k skutočnému závažnému následku na poškodenom a tento zásah má značnú intenzitu, pričom základnými kritériami pre posúdenie intenzity takéhoto zásahu v dôsledku väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody sú spravidla povaha trestnej veci, celková dĺžka obmedzenia osobnej slobody a následky v osobnej sfére poškodenej osoby. Súd by sa nemal pri hodnotení následkov obmedzenia osobnej slobody v osobnej sfére v dôsledku výkonu trestu odňatia slobody a výkonu väzby obmedzovať len na všeobecné (resp. predvídateľné) následky spojené s obmedzením osobnej slobody (napr. obmedzenie slobody pohybu, práva na súkromie, stres, úzkosť a pod.), ale mal by prihliadať aj na individuálne okolnosti jednotlivého prípadu, teda konkrétny dopad obmedzenia osobnej slobody na život jednotlivca, do jeho spoločenskej povesti a cti. Nemateriálna ujma môže predstavovať rôzne negatívne následky v osobnostnej sfére poškodeného, vplyvajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenia a pod.. Ak zákon výslovne neustanovuje kritériá pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, čím výšku ponecháva na voľnej úvahe súdu, aby s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil skutočnosti významné pre určenie výšky náhrady, je nutné zdôrazniť, že úvahy súdu nemôžu znamenať jeho ľubovôľu, ale musia byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach života poškodeného, ktorý je povinný vznik a výšku nemateriálnej ujmy v konaní preukázať, nakoľko nesie dôkazné bremeno. Unesenie takéhoto dôkazného bremena žalobcom nie je možné bez ďalšieho považovať len poukázanie na judikatúru ESLP a vnútroštátnu rozhodovaciu činnosť súdov v podobných veciach, pričom žalovaný poznamenáva, že ani súd (aj podľa postupu podľa § 136 O.s.p.) by nemal obmedziť svoju úvahu len na prezumpciu podobnosti intenzity a následkov zásahu prostredníctvom obmedzenia osobnej slobody výkonom trestu odňatia slobody a od nej odvodiť prípadnú výšku náhrady nemateriálnej ujmy.

Žalobca si uplatnil náhradu nemateriálnej ujmy 15.000,-EUR odvodzujúc od rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Tsirilis a Kouloumpas proti Grécku (sp. zn. 54/1996/673/859-860 z 29.05.1997), kde za nezákonné väznenie z dôvodu odmietnutia vojenskej služby z náboženského presvedčenia bolo priznané odškodnenie vo výške 30.672,61 EUR za 13 mesiacov väznenia, čo predstavuje 2.359,43 EUR za mesiac. Žalovaná namieta aplikovanie predmetného rozsudku ESLP na daný skutkový stav, nakoľko tento v priznanej výške zohľadňuje náhradu nemateriálnej ujmy ako aj náhradu ujmy materiálnej. Neaplikovateľnosť uvedeného rozhodnutia odôvodňuje žalovaná aj rozdielnou životnou úrovňou v Slovenskej republike a Grécku (per analogiam rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 11.01.2012 č.k. 30 Cdo 2357/2010).

Žalovaný má za to, že žalobcom selektívne vybrané a predložené neprávoplatné rozhodnutia tunajšieho súdu nezodpovedajú bežnej aplikačnej praxi súdov pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemateriálnej ujmy podľa zák. č. 119/1990 Zb., kedy súdy tento nárok nepriznávajú. Uplatnenú výšku nároku nemožno považovať za primeranú. Väčšina žalobcom predložených rozsudkov bola vydaná pred vydaním prvej časti vyjadrenia vyššie uvedeného stanoviska Ústavného súdu Českej republiky, ktoré bolo publikované v Zbierke zákonov Českej republiky pod č. 297/2014 Sb., zároveň doposiaľ nenadobudli právoplatnosť, nepredstavujú zavedenú rozhodovaciu prax ani prípadný odklon od rozhodovacej činnosti v nich vyjadrenej (čo do základu nároku, ako aj výšky nemateriálnej ujmy), nie je možné ich považovať za

porušenie princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a to s ohľadom na už uvedený rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25.02.2016 sp. zn. 3C0/38/2014.

Účelom inštitútu odškodnenia nemateriálnej ujmy je zmiernenie následkov protiprávneho stavu, pričom prípustnosť peňažnej satisfakcie je opodstatnená tam, kde zmenšenie a vyváženie spôsobenej nemateriálnej ujmy nemožno napraviť inak, ako zadostučinením vo forme peňažného plnenia. Peňažná satisfakcia má byť posledným prostriedkom, ktorý prichádza do úvahy len vo výnimočných prípadoch, kedy iné prostriedky nápravy morálnej ujmy nie sú postačujúce. Žalovaný má zato, že samotné uznesenie Okresného súdu Prešov z 24.04.2013 č. k. 6Nt/8/2013-23, ktorým bolo trestné stíhanie voči žalobcovi zastavené, je dostatočnou morálnou satisfakciou, nakoľko práve týmto rozhodnutím došlo k odstráneniu protiprávneho stavu a pomyselnému „očisteniu“ žalobcu. Satisfakčným prostriedkom spôsobilým reparovať istým spôsobom aj prípadnú morálnu ujmu je aj čiastočné odškodnenie žalobcu vo výške 53.618,-SK a rozhodnutie o odškodnení č. 42962/2013-1531/17 z 29.12.2014, ktorým bolo žalobcovi priznané odškodnenie podľa § 23 ods. 1 písm. c) zák. č. 119/1990 Zb. vo výške 6,70 EUR.

V súvislosti s uplatnenou výškou tarifnej odmeny právneho zástupcu žalobcu žalovaný poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23.02.2011, sp. zn. 5 MCdo 7/2010, v zmysle ktorého pri uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je žalobca povinný v návrhu na začatie konania uviesť požadovanú výšku. Z povahy nároku vyplýva, že stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu, preto až súdom priznaná výška plnenia by mala byť základom pre výpočet trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby.

Žalobca si uplatnil aj úrok z omeškania od 28.07.2014 (kedy žalovanému uplynula lehota na predbežné prerokovanie nároku) do zaplatenia. Žalovaný namieta že by žalobcovi takýto nárok vznikol (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 14.03.2012 sp. zn. 6 Cdo 185/2011 „Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty sa dlžník dostáva do omeškania.“)

Žalovaný žiada aby súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol z dôvodu, že nie je daný právny základ pre priznanie nemateriálnej ujmy uplatnenej žalobcom.

3. Žalobca sa na pojednávanie nedostavil, doručenie predvolania mal riadne vykázané, jeho neúčast' ospravedlnil právny zástupca zo zdravotných dôvodov, súhlasil aby súd konal v jeho neprítomnosti, preto súd podľa § 183 ods.1 C.s.p., konal a rozhodol bez prítomnosti žalobcu.

4. Súd vykonal dokazovanie vyjadrením právneho zástupcu žalobcu, vyjadrením zástupkyne žalovaného, oboznámil sa s listinami - rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo 06.05.1980 pod č.k. 1T 52/80, uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov pod č.k. 3Rtv 72/91, rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov z 10.02.1992 pod č.k. 3Rtv 72/91, uznesením Okresného súdu Prešov z 24.04.2013 pod č.k. 6Nt/8/2013, uznesením Okresného súdu Prešov zo 14.10.2013 pod č.k. 5Tv/4/2013, prihliadol na obsah spisového materiálu podľa § 185 C.s.p. a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Z vyššie špecifikovaných listinných dôkazov súd zistil, že žalobca bol rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo 06.05.1980 pod č.k. 1T 52/80 uznaný vinný zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v brannej moci a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní pätnásť mesiacov nepodmienečne. Žalobca bol vo výkone trestu odňatia slobody od 04.04.1980 do 04.07.1981. Uznesením Okresného súdu Prešov z 24.04.2013 pod č.k. 6Nt/8/2013 bola povolená obnova konania vo vyššie uvedenej trestnej veci a súčasne bol zrušený výrok o vine uloženého rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo 06.05.1980 pod č.k. 1T 52/80 a rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov z 10.02.1992 pod č.k. 3Rtv 72/91 a následne rozsudkom Okresného súdu Prešov zo 14.10.2013 pod č.k. 5Tv/4/2013 bolo trestné stíhanie zastavené pretože skutok nie je trestným činom.

V dôsledku uvedených skutočností žalobca požiadal žalovaného o odškodnenie podaním z 02.01.2014, doručené 27.01.2014 podľa zák.č. 119/1990 Zb. titulom náhrady nákladov výkonu trestu, titulom náhrady nákladov pôvodného trestného konania, titulom nákladov pôvodného trestného konania podľa § 23 ods.1 zák.č. 119/1990 Zb. vo výške 6,70 EUR, náhrady nákladov obhajoby v pôvodnom konaní a náhrady nemajetkovej ujmy 15.000,-EUR.

Žalovaný stanoviskom z 03.11.2014 pod č.: 33301/2014-1541/1 odškodnil žalobcu podľa zák.č. 119/1990 Zb. sumou 6,70 EUR a v časti nároku nemajetkovej ujmy uplatnený nárok zamietol z dôvodu, že zák.č. 119/1990 Zb. ani zák.č. 58/1969 Zb. takéto odškodnenie neupravuje.

Žalobca sa domáha nemajetkovej ujmy za obdobie nezákonného väzenia od 04.04.1980 do 04.07.1981 s odkazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 29.05.2007 sp.zn. 54/1996/673/859-860 vo veci Tsirlis a Kouloumpas proti Grécku, zároveň odkázal na nálezy Ústavného súdu ČR z 23.05.2012

sp.zn. I.ÚS 3438/11, 05.11.2013 sp. zn. IV.ÚS 500/13, 24.04.2014 sp. zn. IV.ÚS 2265/13 a iné, rozsudky Mestského súdu Praha z 28.03.2013 pod č.k. 29Co 4/2013, zo 17.07.2014 pod č.k. 70Co 248/2014 a iné, rozsudky Okresného súdu Bratislava I z 22.01.2014 pod č.k. 21C/112/2012, z 11.06.2014 pod č.k. 11C/183/2013 a iné.

6. Podľa § 23 ods. 1 zák. č. 119/1990 Zb. v znení noviel, nárok na odškodnenie zahŕňa najmä:

- a) náhradu za stratu na zárobku za každý mesiac za väzbu a výkon trestu odňatia slobody vo výške 83 eur, pokiaľ poškodený nepožiada, aby sa mu namiesto tejto náhrady poskytla náhrada za stratu na zárobku počas väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa všeobecných predpisov,
- b) náhradu škody na zdraví, ku ktorej došlo v súvislosti s väzbou alebo výkonom trestu odňatia slobody, pokiaľ táto náhrada nepatrí podľa iných predpisov,
- c) náhradu trov trestného konania vo výške 6,70 eura, výkonu väzby vo výške 20 eur za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody vo výške 5 eur za každý mesiac výkonu trestu, pokiaľ poškodený nepožiada, aby mu bola namiesto týchto náhrad poskytnutá náhrada skutočne zaplatených trov,
- d) náhradu zaplatených trov obhajoby v pôvodnom trestnom konaní,
- e) náhradu zaplateného peňažného trestu alebo úhrnu vykonaných zrážok z odmeny za prácu pri výkone trestu nápravného opatrenia.

Podľa § 23 ods.2 zák. č. 119/1990 Zb. v znení noviel, osobitný zákon upraví podmienky uplatňovania nárokov vyplývajúcich zo zrušených výrokov o treste prepadnutia majetku, prepadnutia veci alebo zhabania veci, ako aj spôsob náhrady a rozsah týchto nárokov.

Podľa § 23 ods.3 zák. č. 119/1990 Zb. v znení noviel, odškodnenie v plnom rozsahu sa poskytuje len vtedy, ak bolo odsudzujúce súdne rozhodnutie úplne zrušené podľa druhého alebo piateho oddielu alebo také rozhodnutie bolo úplne zrušené podľa tretieho oddielu a poškodený bol oslobodený spod obžaloby. Ak dôjde len k čiastočnej zmene odsudzujúceho súdneho rozhodnutia, poskytne sa odškodnenie len so zreteľom na rozdiel medzi trestami vykonanými na základe pôvodného rozsudku a ustanovenými primeranými trestami alebo novouloženými trestami.

Podľa § 23 ods.4 zák. č. 119/1990 Zb. v znení noviel, pre spôsob a rozsah náhrady za stratu na zárobku a náhrady škody na zdraví platia ustanovenia Občianskeho zákonníka;

a) priemerným zárobkom pred poškodením sa rozumie priemerný zárobok v čase pred začatím trestného stíhania,

b) náhrada za stratu na zárobku počas väzby a výkonu trestu odňatia slobody nesmie presiahnuť sumu 995,90 eura za 1 rok.

Podľa § 23 ods.5 zák. č. 119/1990 Zb. v znení noviel, náhrada sa vypláca v hotovosti alebo sa na žiadosť oprávnenej osoby prevedie na ňou uvedený účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ktorá má sídlo v Slovenskej republike.

Podľa § 24 ods.1 zák. č. 119/1990 Zb. v znení noviel, pri uplatňovaní nárokov podľa § 23, 26 a 27 sa postupuje podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 24 ods.2 zák. č. 119/1990 Zb. v znení noviel, nárok treba uplatniť na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo; inak nárok zaniká. Počas predchádzajúceho prerokúvania nároku podľa § 9 zákona č. 58/1969 Zb., najviac však šesť mesiacov táto lehota pre uplatnenie nároku neplynie.

Podľa § 1 ods.1 zák.č. 58/1969 Zb., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

Podľa § 1 ods.2 zák.č. 58/1969 Zb., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 2 zák.č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

Podľa § 3 zák.č. 58/1969 Zb., ak nejde o prípady hodné osobitného zreteľa, možno nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím priznať len vtedy, ak účastník využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť.

Podľa § 4 ods.1 zák.č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

Podľa § 6 ods.1 zák.č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste má voči štátu ten, na kom bol úplne alebo čiastočne vykonaný trest, ak v neskoršom konaní bol spod obžaloby oslobodený alebo ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené. Podľa § 10 zák.č. 58/1969 Zb., ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Podľa čl. 13 ods. 1 Ústavy SR, povinnosti možno ukladať

- a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,
- b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb.

Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl.5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

Podľa Čl.4 ods.1 Civilného sporového poriadku, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

Podľa Čl.4 ods.2 Civilného sporového poriadku, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

7. Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy za obmedzenie osobnej slobody v dôsledku výkonu trestu odňatia slobody v súvislosti s trestným konaním ktoré bolo zastavené.

8. Medzi účastníkmi konania je sporné, či možno žalobcovi priznať uplatnený nárok nemajetkovej ujmy právnym titulom § 23 ods.1 zák.č. 119/1990 Zb., titulom čl. 9 ods.5 a čl. 14 ods.6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, titulom čl. 36 ods. 1, ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, titulom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva rozsudku vo veci Tsirilis a Kouloumpas proti Grécku sp. zn. 54/1996/673/859-860 z 29.05.1997, titulom rozsudkov Okresného súdu Bratislava I v porovnateľných veciach napr. z 22.01.2014 pod č.k. 21C/112/2012, z 11.06.2014 pod č.k. 11C/183/2013.

9. Odškodnenie žalobcu titulom náhrady škody upravuje lex specialis zák.č. 119/1990 Zb., ktorý však nerieši otázku nemajetkovej ujmy ako spravodlivé zadostučinenie, preto súd je názoru, že pokiaľ vnútroštátny predpis, čo v danom prípade je zák.č. 119/1990 Zb. z hľadiska nároku na náhradu škody má užšiu úpravu ako vyplýva z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, treba priamo aplikovať čl. 5 ods.5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý má v súlade s Ústavou SR prednosť pred zákonnou úpravou. Dohovor je na účely článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky možné charakterizovať ako medzinárodnú zmluvu, na ktorej vykonanie nie je potrebný zákon, pretože ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá je svojím charakterom spôsobilá priameho, bezprostredného vykonávania (self-executing). Preto súd pri výklade právnych noriem musí zabezpečiť, aby Dohovor, ktorý je medzinárodnou zmluvou, mal prednosť pred vnútroštátnym zákonom, lebo iba tak bude možné inštitúty upravené dohovorom vykonávať v podmienkach Slovenskej republiky efektívnym spôsobom. Keďže čl. 7 ods.5 Ústavy SR rozoznáva tri kategórie medzinárodných zmlúv ktoré majú prednosť pred zákonmi ktoré zákonodarcia na prvom mieste umiestnil medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, možno vyvodiť záver, že tieto medzinárodné zmluvy majú prednosť pred zákonmi bez ohľadu na to, či na ich vykonanie je alebo nie je potrebný zákon. Tento názor súd opiera o ust. č. 144 ods.1 Ústavy SR podľa ktorého sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods.2 a ods.5 Ústavy SR a zákonom.

10. V tejto súvislosti však treba konštatovať, že ČSFR resp. Slovenská republika ratifikovala „Dohovor“ 18.03.1992 a od tejto doby je „Dohovorom“ viazaná. Keďže žalobca bol vo výkone trestu odňatia slobody od 04.04.1980 do 04.07.1981 teda v čase, kedy Slovenská republika resp. ČSFR nebola „Dohovorom“ viazaná, nemožno priamo aplikovať čl. 5 ods. 5 Dohovoru v súvislosti s priznaním náhrady nemateriálnej ujmy (rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25.02.2016 sp. zn. 3Co/38/2014).

11. Pri posúdení nároku podľa zák.č. 119/1990 Zb. treba uviesť, že odškodnenie podľa tohto zákona ako lex specialis je upravené v § 23 ods. 1, ktorý však odškodnenie nemajetkovej ujmy neupravuje. Z uvedeného možno vyvodiť, že ak by zákonodarca mal v úmysle odškodniť rehabilitované osoby aj titulom nemajetkovej ujmy, tak by takéto odškodnenie do zákona dal. V ďalšom je treba uviesť, že zák.č. 119/1990 Zb. pri odškodňovaní odkazuje na postup podľa zák.č. 58/1969 Zb., pričom ani ten neumožňoval poškodeným osobám domáhať sa nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami alebo nesprávnym úradným postupom.

Ustálená judikatúra v súlade s ústavnokonformným a eurokonformným výkladom pripúšťa právo poškodenej osoby domáhať sa nároku nemajetkovej ujmy, avšak posudzovaný nárok zák.č. 58/1969 Zb. výslovne nepriznáva.

12. Napriek uvedenému súd musí konštatovať, že výkon trestu odňatia slobody predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a je spôsobilý vyvolať negatívne dopady na osobný život jednotlivca. Môže dôjsť k zásahu do života jednotlivca, do jeho cti, dobrej povesti, či k porušeniu práva na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života garantovaných v čl. 17 ods.1 a čl. 19 ods.1 a ods. 2 Ústavy SR. Preto výkon trestu odňatia slobody realizovaný v rozpore so zákonom bol spôsobilý privodiť vznik nielen materiálnej škody ale i vznik nemateriálnej škody. Takýto prípad náhrady škody spôsobenej rozhodnutím o treste je sankcionovaný zodpovednosťou štátu za škodu ktorá nastala v príčinnej súvislosti s výkonom trestu tak, ako upravuje § 6 ods.1 zák.č. 58/1969 Zb.. Ako súd už vyššie uviedol zák.č. 58/1969 Zb. náhradu nemajetkovej ujmy neupravuje a súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti nemôže nahrádzať zákonodarcu (došlo by k narušeniu hranice deľby moci medzi súdnou a zákonodarnou vymedzené v Ústave SR). Na druhej strane zák.č. 514/2003 Z.z. ktorý nahradil zák.č. 58/1969 Zb., náhradu nemajetkovej ujmy upravuje, čím dochádza k znevýhodneniu poškodených osôb ktorým škoda, resp. nemajetková ujma mala vzniknúť pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z.. Preto súd účinnosťou Civilného sporového poriadku zák.č. 160/2015 Z.z. aplikoval čl. 4 ods.2 C.s.p. a na základe princípu všeobecnej spravodlivosti na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o treste v zmysle § 6 ods.1 zák.č. 58/1969 Zb. aplikoval § 13 Občianskeho zákonníka.

Nemajetková ujma je ujmu v osobnej sfére poškodeného. Náprava nesleduje cieľ navrátenia do pôvodného stavu, ale predstavuje určité spravodlivé zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Všeobecnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (materiálnej satisfakcie) je v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom nie sú rozhodujúce subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Ak dôjde k neoprávnenému zásahu do práva na česť a dôstojnosť, má zásah závažné dôsledky vtedy, keď ním bola v značnej miere znížená dôstojnosť alebo vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti. Aj v prípade zásahu do práva na súkromie môže nastať tento negatívny - difamačný následok (zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere). Nemajetková ujma musí byť spôsobená bez pochybností práve nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom. Nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup ešte nezakladá zodpovednosť za nemajetkovú ujmu a tomu korelujúce právo na jej náhradu. Príčinná súvislosť musí byť nielen tvrdená (domnelá), ale musí byť bezpečne preukázaná. Povinnosť bremena tvrdenia zaťažuje toho účastníka, ktorého tvrdenie má byť preukázané, teda poškodeného. Vzhľadom na koncepciu ust. §13 Občianskeho zákonníka treba uviesť, že k priznaniu peňažnej satisfakcie môže dôjsť len v prípade, ak je morálna satisfakcia nepostačujúca (základná podmienka). Zadosťučinenie v peniazoch u fyzických osôb plní len podpornú funkciu, čo znamená, že nastupuje až vtedy, keď sa ukáže, že morálna satisfakcia je nepostačujúca (v danom prípade uznesenie Okresného súdu Prešov z 24.04.2013 pod č.k. 6Nt/8/2013 ktorým boli všetky doteraz vydané rozhodnutia zrušené a uznesenie zo 14.10.2013 pod č.k. 5Tv/4/2013 ktorým bolo trestné stíhanie voči žalobcovi zastavené). Súd musí mať vždy preukázané, že existujú okolnosti, ktoré dokazujú, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie a to hlavne z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu

nepriaznivých následkov vzhľadom na postavenie dotknutej osoby v spoločnosti a rodine. Na základe zistení súd musí dospieť k záveru, že v konkrétnom prípade skutočne došlo k zníženiu vážnosti.

13. S poukazom na vykonané dokazovanie súd môže bezpečne konštatovať, že žalobca existenciu nemajetkovej ujmy žiadnym spôsobom nepreukázal. Neprodukoval žiadne dôkazy o tom, že nezákonným rozhodnutím o treste odňatia slobody bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť v spoločnosti a že došlo k závažnej ujme v jeho súkromí a pod.. Keďže žalobca neuniesol dôkazné bremeno, súd žalobu zamietol.

14. Vznesenú námietku premlčania žalovaným na pojednávaní 06.09.2016 s odôvodnením, že nemožno vnímať ako jediný titul od ktorého možno odvodiť nárok na náhradu nemateriálnej ujmy až uznesenie Okresného súdu Prešov zo 14.10.2013 pod č.k. 5Tv/4/2013 ktorým bolo trestné stíhanie voči žalobcovi zastavené, nakoľko uznesením Okresného súdu Prešov z 24.04.2013 pod č.k. 6Nt/8/2013 ktorým bola povolená obnova konania a boli všetky vydané rozhodnutia zrušené. Žalobca si uplatňuje nárok podľa zák.č. 119/1990 Zb. t.j. bez ohľadu na to, či je alebo nie je možné podľa tohto zákona náhradu nemateriálnej ujmy priznať, preto rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov z 10.02.1992 pod č.k. 3Rtv 72/91 vznikol titul na uplatnenie nároku na odškodnenie podľa § 23 zák.č. 119/1990 Zb.. Keďže žaloba bola podaná 14.08.2014, po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty, ktorá začala plynúť 11.02.1992, bola uplatnená po lehote.

Súd vznesenú námietku premlčania vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko pri uplatnení nároku upravené v § 24 ods.2 zák.č. 119/1990 Zb. zákonodarca konštatuje, že nárok treba uplatniť na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo; inak nárok zaniká. Podľa názoru súdu rozhodnutie Vojenského obvodového súdu Prešov z 10.02.1992 pod č.k. 3Rtv 72/91 ktorým bolo upustené od potrestania (nejde o miernejší trest), nespadá pod rozhodnutia uvedené v zákone (nejde o rozhodnutie oslobodzujúce, rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest ani o rozhodnutie o zastavení trestného stíhania). Preto na vznesenú námietku premlčania súd neprihliadal.

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Hoci žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, o výške náhrady trov konania s odkazom na ust. § 262 ods.1 C.s.p., keďže žalovaný si výslovne náhradu trov neuplatnil, z dôvodu hospodárnosti konania súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, v dvoch vyhotoveniach na Okresnom súde Bratislava I.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1, ods.2 C.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie súdu, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.